

»Народ« излази свакога дана по подне.

Штампарија се налази у улици Коломбс број 6.

Власник
КРСТА Ј. МИЛЕТИЋ

СВЕТЕ ЖРТВЕ

...Народна Скупштина шаље изјаве дубоког саучешћа ожалошћеним и уцвљеним породицама и изразе пијете та палим жртвама...

Из Скупштинске одлуке од 13. априла 1918.

Да један народ, који је од своје слободе створио култ, нестане, потребно је прво да тог култа нестане. Гробови и жртве делују као жива снага на савременике и поколења оном тајном силом, која ве- ру чини нераздвојном од човека, и чини га кадрим, да за њу све да, почев од тамњана па до крви.

У припаднике тога култа долази с правом наш народ који се стотинама година бори за слободу, не сматрајући никакве жртве као пре-теране. Он и у овим крвавим данима понова скупљује најскупоче- нијим жртвама своју слободу.

Тим жртвама и мученицима, учињен је у Народној Скупштини на броју један трагичан помен, достојанствено и побожно. У том по-сну, нарочито место дато мученицима ослоглим у Србији и жртвама у познатој побуни у Топлици.

Побуна у Топлици је изазвана једним беспри- мерним насиљем врше- ником у циљу, да се имовина и људи употребе у борби против нас избеглих и наших Са- везника. Хтело се, да се пшеницом, која је родила у долини Ни- шаве и Косанице, на- храни бугарски и ау- стриски крвник; хтело се да син, чији је отац

на обали Црне Реке или на старом разбојишту Груништу, стане пред свог оца, и да му неда да се у ослобође- ну Србију врати.

Бугари су могли, у- дружени с Аустријом и Немачком, да нас и по- беде, али они су врло мало познавали нас, кад су и покушали да учине оно што су хтели у Топлици.

Заостали наш народ мого је и подносити најезду, за коју он ве- рује да је привремена, али никако није мого поднети, да својим хле- бом храни крвника свог, и да својом руком бије брата свога.

Како је то нашима тамо било тешко под- нети, колико је то њи- ма било ћемогуће учи- нити, сведоче њихови гробови, њихове склопљене очи, које нас ни- када видети неће.

Кад се једног дана проломе бране поврат- ку нашем, и врате се дани мира и рада, ре- ђаће нам наши, што нас дочекаше, имена ћевинских жртава, које падоше у одбрани на- родне части и имена.

Наш народ је дао то- лико крви у току ве- кова и данашњих дана за ту своју веру у слободу, и толико тамњана поднео слободи опе- вајући је у својим пе- смама, да је она поста- ла део наше душе, она је постала наша све- тиња. Жртве пале за њу, то су светитељи слободе, то су наши светитељи.

ФЕЉТОН

КРС:

ЗАВЕРА ЗРИНСКО-ФРАНКОПАНСКА

»Навик он живи-
ки вгине поштено.«

Фр. Кр. Франкопан.

Сутра се навршава 247 година, откако ми, нарочито Хрвати, са пуно поноса, бола и гњева обнављамо успомену на овај тужни датум, успомену на дан, кад је мрски душманин отпет једном свирепо запарао у тело нашега народа. Тој успомени посвећујемо ове редове.

I

У време, када су последњи Зрински и Франкопани и њихови једномишљеници засновали покрет који је ишао за тим, да из ропства истргне наше крајеве под Аустријом, жезло царева немачких и аустријских под-

УСПЕХ У ХЕЦАСУ

Лондон. — Министарство војно јавља, да је као резултат операција арапских трупа краља Хеџаса против жељезничке пруге прошлене-деље, дефинитивно заузет један део пруге у дужини од 50 миља ју- жно од Мона.

ПРОТИВ НЕМАЦА

Рио де Жанеиро. — Бразилјанска влада је наредила реквизицију још многих других немачких етаблисмана и немачке својине, као допуну већ реквирисаних добара почетком рата.

Похвала Србима

Бендер Гиома, Командант Савезничких Војсака на Солунском фронту упутио је ћенералу Бојовићу Начелнику Штаба Врховне Команде ово писмо:

«Српске армије извршиле су у току последњих дана неколико по- чесних операција у којима су још једном испољиле своје лепе и велике војничке особине, које су сигурна залога за будуће успехе.

Нарочито Шумадијска Дивизија недавно је на најсјајнији начин показала своју моралну надмоћност над непријатељем, отевши му изврсним полетом једно значајно утврђење учивши узалудним све његове противнападе и утврдивши се одмах на освојеном земљишту.

Частнији је молити вас, да изволите испоручити храбрим српским трупама моја честитања и изразе мого потпуног задовољства за полет и истрајност са којом су ове ту скоро испољиле

мукост и притворство, никакав таленат, недостајање великих политичких концепција, фралирају својом свакидашњошћу кад се по- реде са силним и разноликовим способностима његових савременика; Луја XIV француског »краља сунца«, славне сабље пољске Јана Собеског, који је овом истом Леополду 1683. г. спасао и престо и престоницу од Турака; реформатора и творца моћне Русије Петра Великога и генијалног војсковође Карла XII шведског. Једно му се ипак мора признати, а то је тврдоглаво настојање, основа његове политике, да по сваку цену скрши свемоћне велике маџарске и хрватске. Да то постигне није засирао ни од каквих средстава.

Неуспеси и губици у спољној политици морају се једним делом приписати тој

своју вољу да врше зна- чајну улогу у битки која почиње на свима фронтовима.

Осим тога, да бих мо- гао наградити официре и војнике који су се на- рочито одликовали у тим борбама, бићу веома срећан да их одликујем француским ратним кр- стовима и да потражим од Владе одликовања за оне који су то нарочито заслужили и које ћете ми ви изволети предложити — Гијома.»

НЕМАЧКО ПРИЗНАЊЕ

Берн. — »Берлинер Тагеблат« саопштава чланак капетана Перзиуса, у коме овај, постављајући као тезу да ли ће немачка офанзи-

ва донети победу а затим и мир, пише: »Дали треба сматрати да ће доћи мир, ако би Споразум најзад био и тучен? Не. Чак ако се рат на копну и заврши нашом победом, ми не можемо да мислим на пребацивање трупа у Енглеску, доклегод енглеска флота сачува го- сподарство на мору. Нама остаје, међутим, само то да полагамо смањујемо енглеску и америчку поморску сна- гу сумаренским ратом; њиме ми треба да истиснемо непријатеља са мора. Па колико то времена треба да про- ће док тиме постигне- мо овај циљ?«

Тај свој чланак, који је морао направити врло непријатно изнена- џење код пангерманиста, он завршава овако: »Нико још не може ре- ћи како ће се заврши- ти овај рат. Али зар се неће моћи да дође до озбиљног компромиса? Требало би једног дана

склопити споразум, јер оба противника знају да један другога уништити не могу. Измирење би данас могло бити лако, пошто из званичног извора: од Јагова и кнеза Лихновског зnamо, да до Енглеске нема кривице за отпочињање овог рата, као што је до сада цео немачки народ веровао.«

Ко би смео и поми- слiti пре ове офанзи- ве да овакве ствари напише у Немачкој? Оне најбоље показују, шта стаје Немачку ства- рање оно мало терито- ријалних успеха у до- садашњој офанзиви.

НАПАД НА ЗЕБРИЦУ

Лондон. — Из Амстердама: Према вестима из Келна, командант Зебрица, вице адмирал Шредер хитно је позван у главни стан. Транспортување немачких рањеника жељезницом и санитетским лађама у Бриц показује, да су Немци имали велике губитке при енглеском препаду на Зебриц. Немачка влада о томе није

ЗАПАДНИ ФРОНТ

Париз (званично)се- верно од Авре и у области између Басиња и Нојона.

Северно од Шмен де Да- ма извели смо два испада и задобили 25 заробљеника.

Одбили смо непријатељске покушаје, којима је претходило живо бомбардо- вирање, северозападно од Ремса, код Сен Мишела Линевињског и у шуми Лепретр. Добили смо заробљенике.

Лондон. — Војни до- писник енглеског радиа телеграфише, да је зау- зећем Кемела од стра- не непријатеља угро-

жене равница премасе- веру. Непријатељ се у- пиње да сломије енгле- ску војску, а циљ са- везника је слабе посте- пене непријатеља, бирајући положаје, пред којима се непријатељ може задржати врло ду- го, и повлачећи се за времена са угрожених положаја.

Непријатељ ће сигур- но употребити сву сво- ју енергију за проши- рење овога успеха, о- стављајући за доцније нову офанзиву код А- миена, јер се нада да

ме већ знатно ослабило, истрошено непрестаним ра- товањем и унутрашњим не- мирима, али је још увек могло у чврстој руци да буде опасно и за државу каква је била Леополдова. Од амбициознога или слабога султана Мехмеда IV није се Леополду било бо- јати, али је место великога везира узимао предузим- љиви и одважни Кара-Му- стафа, који је свим силама настојао да реорганизује турско царство и војску и да оживи времена Сулејма на Великога и Мехмеда Соколовића. За време њего- вог везирања Турци су непрестано час са слабијим час са јачим снагама про- ваљивали у Леополдове ју- гоисточне земље (Хрватску, Славонију, Мађарску), а кад су 1683. год. опсели сам цар- ски Беч, цар је морао по- бећи из престонице, у коју

настоји да у Рајхстагу дати никаквих саопштења. То по- казује, колико је ефекат про- извео енглески упад.

»Везер Цајтунг« јавља, да је посланик Шајдеман поднео интерpellацију вла- ди, тражећи тачне податке о упаду на Остенде и Зе- бриц али није добио одго- вора. Немачки народ — пи- ше лист — није ни мало задовољан разним званич- ним извештајима, који иду на то, да сакрију и умање страшне последице савез-ничке успеле акције про- тив две важне немачке по- морске базе.

СУМАРЕНСКИ РАТ

Париз. — »Пти Журнал« каже да Немци имају сада 150 до 200 сумаренских је- диница. Велике сумаренске крстарице, које су биле на- мењене за борбу против Америке, показале су неиз- личиву слабост и представ- љале ванредну мету за са- везничке топове и торпи- љере. Бележи као добар предзнак, да за последње три недеље никаква лађа није потопљена у Атлантiku или Ла Маншу, и ако се трговачки саобраћај у- двоји.

ће тада моћи да повуче трупе са севера и да ће ослабити наш отпор и пробити фронт код Араса на мору.

На језику на Соми ситуација је знатно боља. Непријатељ је неспособан да се макне из Хангара; Французи су успели да узму западне ивице села. Између Авре и Ноја они чврсто држе своје положаје, и поред свег упињања непријатељевог да се дочека Хаја, месца од знатне тактичке вредности.

Непријатељ се надао да побољша овде свој положај, али је пропао једанпут.

Париз. — Хавасова Агенција јавља: Други дан Амиенске битке био је потпун пораз Немаца, и поред напада са знатним снагама. Борба се и даље води пред Ангаром.

На северу су Енглези, прелазећи у контра напад, једним сјајним налетом повратили положаје, које су им Немци били узели. Потврђује се, да су Немци платили крвавим жртвама напредовање у правцу Виљер Бретоне.

ПРОИЗВОДЊА ОРУЖЈА

Лондон. — Лорд Черчил изјавио је у Доњем Дому, уз буру одобравања, да, благодарећи интензивној производњи материјала, армије на фронту имају сада више топова и муниције него ли у почетку немачке офанзиве.

НОВА ПОШТА

Париз. — Уочијавање писма у што крајем времена из места у место било је увек једно од питања, које је највише бринуло надештва, којима је дужност да организују поштанске транспортне. Од релеја краја Хенрика IV до гласника, Ришљеве поште до курира и брикете од 1840 од жељевница и пароброда до бицикла и до аутомобила.

се вратио тек тошто је ипакска војска под Собјеским поразила Турке под зидинама Беча.

Оба ова спољна непријатеља били су природни савезници незадовољним великанима угарско-хрватским против Леополда, још док су ови све своје најчврстоје везивали уз политички рад Луја XIV. Турцима су се обратили за помоћ тек тошто су увидели, да се племају у ничему надати од францускога краља, коме је више било стало до тога, да Леополду створи и код куће што више неприлика, него да овобиљно помогне један сепаратистички покрет, који је ишао за стварањем нових државних формација између турскога и немачкога царства.

Ако овоме додамо, да је Леополд био у непреста-

мобила, администрација је увек употребила најбржија средства за препос која су постојала у дотичном времену.

И авијатика привлачи на себе пажњу од када је изашла из периода покушаја и прешла у фазу практичне употребе. Пре неколико месеци саставала се једна нарочита комисија, да испита средства, која ће у том циљу употребити. Сада се већ јавља да ће кроз најкраће време почети да функционише ваздушна поштанска служба између Нице и Корзике.

САВЕТОВАЊА

Берн. — Идуће недеље држаће се у Берлину велики ратни савет, коме ће присуствовати сви команданти армија као и сви виши официри. Изгледа, да ће се савет бавити офанзивом на западном фронту.

ТУРЦИ ПРОТЕРУЈУ

Цирих. — Цариградски дописник «Келинише Цајтунг» јавља, да су Турци претерили све јеврејско-станичништво из онога дела Палестине који још држе, а тако исто и грчко станичништво са Босфора и из Тракије. Пред прогеријање становништво је било изложено најгорој разуданости од стране Турака.

Дневне Вести

ПОМЕН ВЕЛИКАНИМА

На сутрашњем помену, који ће се држати у цркви Св. Саве народним великанима Зринском и Франкопану, држаће пригодне говоре: од Хрвата г. др. Бранко Шнајдер, а од Словенца г. Јожа Пехарец.

ДОПУТОВАО

Грчки министар финансија г. Негропонтис допутовао је јуче у Солун. Посетио је јуче генерала Гијому, а данас ће обићи солунске финансиске установе.

ним финансијским непријатељима да су царске благајне биле стално празне, царска војска исцрпена не-престаним и несрежним ратовима, а земља још неспорављена од несрја, губитака и још отворених рана тридесетогодишњега рата (1618—1648), биће нам прилично јасна слика о општим политичким приликама, под којима се је развијао и букнуо устанак против Леополда I.

И

Год. 1527 признао је велики део тадаџијских хрватских земаља и мали део Мађарске, немачке цареве из династије Хазбурга за своје краљеве, док је један део Хрватске и већи део Мађарске изабрао за краља мађарскога великаша Ивана I Запољу (до 1540) и после његове смрти његовог сина Ивана II Запољу (1540—1571).

(Наставите се)

ЕПИЛОГ

Цирих. — Немачки префект полиције у Варшави саопштио је општинским властима да ће из прихода вароши одузети 250000 марака као новчану казну вароши због нереда који су се десили 1. фебруара по-водом мира са Украјином.

ЧЕШКА АКЦИЈА

Берн. — »Фосише Цајтунг« има из Петропрада ову вест: »Чешки и словачки пукови који су се борили до сада у редовима руске војске дошли су у Владивосток и одатле су изразили жељу да, преко Јапана и Америке, дођу у Француску и да се боре против Немаца.

Масарик је такође на путу за Владивосток. Одатле ће у Америку, где ће држати серију јавних предавања о чешким аспирацијама, а после тога ће и он у Француску.

БОМБАРДОВАЊЕ ДРАЧА

Лондон. — Адмиралитет саопштава: У вече, 9 априла, 5 аустријских детројера су сусретнути са и нападнути у Јадранском Мору од наша два детројера. Гоњен са оба наша детројера и једним француским, непријатељ је бежао у утврђено драчко пристаниште. Гоњење се наставило до попоћи, када је веза са непријатељем изгубљена. Суградан Драч су напали наши аероплани, нарочито хидроплански баји, баџиши једну тону бомби са срећним резултатима.

ПОШТА ЗА СРБИЈУ

Јовиша Средац обасе, штаба брд. арт. цука бр. 315 моли суд општине Рибашевске, срез и округ ужики, да извести фамилије да су доле именовни живи и здрави и то:

Тијосан Лазаревић, Драгомир Филиповић, Владимир Филиповић, Владислав Старчевић, Витомир и Миленко Ивановић, из Рибашевине, Гвозден Ивановић Милутин Јевчевић, Крсман Јованчевић и Михаило Тимотијевић. У исто време моли чети суд да јави свима поменутим на њихову адресу Кости Стефановићу штампарија »Ратног Дневника«.

Љубинко Бугарчић деловођа из Мишара-Шабац а обвезник штаба арт. цука бр. п. 315, извештава Вукосаву Т. Павловића-Шабац да су живи и здрави и то:

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

Један непријатељев препад северно од Бајела био је одбијен. Обострана артиљеријска активност на фронтовима битке се про- дужује.

Доцније. — Непријатељ се после подне у близини Локра развијао за напад.

Иначе, данас се пешадијска акција ограничила на локална предузећа на различитим странама фронта битке. Јужно од Соме наше су патроле довеле за-робљеника. У близини Виљер Бретоне наставила се обострана артиљеријска активност.

Прошле ноћи јужно од Гавреле и на секторима Ланса и коте 70 извршили смо успешне пренаде, у којима смо задобили преко 40 заробљеника и 4 митраљеза.

и то: Милан, Живан, Живко, Петар Драгутин, и Живорад Бугарчићи, Паја Симић, Живојин и Станимир Лукчићи, Радован Додић, Ирица Качаревић, Радомир и Владисав Таричићи, Живан Стефановић, Милинко Стојановић, Милинко Михајловић, Станимир Рајић, Љапа Рајићић, Љубинко Живановић, Милорад Стошић, Благоје Петровић, Станимир Додић, и Виктор Јовановић, сви из Мишара, Филип и Цвеја из Ђока и Коста Урошевића, Илија Ивановић, Милорад Николић, Чедомир Јевтић, Велимир Лазаревић и Ристо Укрпина, из Јеленче, Љубисав Степић, Лазар Дамњановић, Милан Љ. Божковић, Љубинко Максимовић, Василија Милорад и Драгутин, Стеван, Љуба, Васа, Чеда, Лаза, Радојца, Драгић, Петар и Павле Божковић, Живојин, Живко и Мика Гавриловићи, Драгић, Живан, Живојин и Младен Букановићи, Петар Ђокић из М. Врањевића.

Данас после подне не-пријатељска је артиљерија жестоко бомбардовања наше положаје на сектору Ипра.

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

23 сата. — Жестоко бомбардовање од Виљер Бретоне до Лисе и у пределу западно од Нојона. Затишје на осталом делу фронта.

СОЛУНСКИ ФРОНТ

Српска пешадија извела је један срећан упад у бугарске ровове у области Доброг Поља. Енглеска авијатика бацила је више од једне тоне експлозива на пожаре у депоима у Клеру и експлозију непријатељских батеријских положаја.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ

У току ноћи 14. априла непријатељ је покушао сконцентрисаје ватре на

НАДНОВИЈА ВОЈСКИ

НЕЗАДОВОЉСТВО

Берн. — Баварци су врло узнемирени због огромних губитака које су они само претрпели у људству на западном фронту.

С друге стране канцелар Херцлинг сазвао је све шефове странака у Рајхстагу да им да умирујуће изјаве.

САОПШТЕЊА

Моли се сваки онај ко зна где се сада налази Александар Миловановић из села Буковче окр. моравски, разменjen за робљеник, који је био у последње време у Ници, да јави његову адресу Кости Стефановићу штампарија »Ратног Дневника«.

Јован Илић из Јубића, српосавски, окр. ваљевски, обв. коморе брд. дивиз. бр. п. 414, моли сакога који шта зна о његовом брату Стојадину Илићу, о коме нема извештаја од Крфа, да га извести.

Љубомир Поповић добров. бр. п. 111, из Рогатице, моли остале замдаке да му јаве своју адресу.

ИЗ ШПАНИЈЕ

Мадрид. — За последња четири дана три шпанске лађе су торништране. Велико узбуђење владе у народу. Сопственици бродова захтевају од владе да конфискује све лађе немачких генерала фон Ботмана, принца Алберта од Виртемберга и фон Галвица. Сматра се као вероватно да ће ускоро бити промена у команди.

Лондон. — Холандска влада демантује да је од Немање добила ултиматум.

ЛОНДОН. — Немачка

је тражила од Холандије слободну употребу њених железница и слободну трговину без царине.

Цирих. — Немачка штампа саопштава наредбу којом се прети врло строгим казнама сваком који год буде говорио о немачким губитцима.

Цирих. — Немачка штампа у Аустрији, нареда околнину цара Карла и оптужује је да је код цара инспирисала германофобска осећања. Савет великих војвода, који ће се ускоро састати бавиће се најрочито овим питањем.

Париз. — Из Петрограда: Сибирски совјет је разреао велики порез енглеском и данском конзулу, изјављујући да неће да прави никакву разлику између руске и стране буржоазије.

Цирих. — Аустријска влада је захтевала од руске владе да се прекине борбене митраљезе у логорима аустријских заробљеника у Русији.

разне тачке наших линија под југ Пјасе и прелаз у парцелама на десну обалу реке. Ови покушаји пропали су под ватром наших батерија и митраљеза.

Код Севера наша патрола напала је ручним бомбама па једно непријатељско предње одељење, које је побегло оставивши на разбојништу оружје и мртвих. Северно од Плаве до Ледро одбили смо непријатељску извидницу. На осталом фронту обострана, артиљеријска активност. Наше батерије изазвале су пожаре у депоима у Клеру и експлозију непријатељских батеријских положаја.